

Klima- og miljødepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

AAMHTESE/SAK
18/1854 - 4

MIJ VUESUEHT./VÅR REF.
18/17687

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
18/364-10

BIEJJIE/DATO
21.06.2018

Vedrørende ny forskrift om myndighet mv etter kulturminneloven og andre oppgaver - regionreformen - Sametingets uttalelse

Vi viser til deres brev av 21.03.2018 samt øvrig kontakt i sakens anledning.

Saken om overføring av myndighet etter kulturminneloven har vært oppe til diskusjon mellom Sametinget og regjeringen/departementet ved flere anledninger, senest på møte mellom sametingsrådet og statsekretæren 13. mars i år.

Samiske interesser i regionreformen, herunder samisk kulturminnevern, var oppe til behandling i Sametingets plenum den 13. juni år. Hele vedtaket er vedlagt. Under pkt. 2 fremgår det at:

- *Sametinget mener ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for en vurdering av myndighets- og oppgaveoverføring også til Sametinget. Sametinget understreker at all myndighetsoverføring til Sametinget skal være fastsatt i lov. Sametinget skal ikke kunne instrueres av staten.*

Vedtaket pkt. 2.8 omhandler kulturminnevern spesielt og lyder som følger:

- *Sametinget forventer at regjeringen gjennom konsultasjoner følger opp prosessen overfor Sametinget når det gjelder overføring av oppgaver på kulturminnefeltet, og at regjeringen samtidig tar høyde for økonomiske og administrative konsekvenser for samisk kulturminnevern.*

Sametinget har fått forståelsen at overføring av myndighet og oppgaver på kulturminnefeltet til Sametinget ønskes gjort gjennom forskrift, jf. møte og møtereferat fra møtet 13. mars i år. Dette går også tydelig fram gjennom det framlagte forslaget til forskrift, jf. pkt. 1.2.22.4.8 samt § 4 i selve forskriften. Vi vil imidlertid vise til *Prop 84 S Ny inndeling av regionalt folkevalt nivå* pkt. 10.5.2 siste avsnitt der det sies:

- *Det vil på bakgrunn av dei føresetnadene som er lagde til grunn for overføringen av oppgaver og avgjerdsrett til nytt regionalt nivå og arbeidet med å reindyrke og tydeleggjere direktoratrolla til Riksantikvaren, bli nærare greidd ut korleis ei tilsvarande overføring av oppgaver og avgjerdsrett til Sametinget bør gjennomførast. Sametinget vil bli konsultert etter at Stortinget har teke stilling til ny regioninndeling våren 2017.*

Denne formuleringen er i tråd med konsultasjonene i forkant av proposisjonen og det sier ikke noe om hvordan eller i hvilken form overføringen skal gjøres, uten kun at det er nettopp *hvordan* det skal gjøres som det skal konsulteres om. Dersom regjeringen/departementet allerede har bestemt at overføringen av myndighet og oppgaver til Sametinget skal gjøres gjennom forskrift, så vil dette etter vårt syn være å foregripe konsultasjonene slik at dem ikke blir reelle og sånn sett være et brudd på konsultasjonsforpliktelsene. Det vi mener at forskriften primært skal styre, er samhandlingen mellom Sametinget som kulturminnemyndighet, Riksantikvaren og fylkeskommunene. Vi viser også til tidligere vedtak i Sametingets plenum der det er slått fast at Sametinget ønsker at forvaltningsmyndigheten for samiske kulturminner overføres ved lov, jf.

vedtak i sak 37/07. Vedtaket er vedlagt. Dette er derfor fortsatt Sametingets utgangspunkt når det gjelder overføring av myndighet og oppgaver på kulturminnefeltet.

På bakgrunn av dette forutsetter vi at regjeringen/departementet gjennomfører reelle konsultasjoner med Sametinget om overføringen av kulturminnemyndighet med tilhørende oppgaver.

Heelsegh/Med hilsen

Sunniva Skålnes
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

Andreas Stångberg
fágajodiheddji/fagleder - kulturmuittut

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjamme j'ih seedtesávva vuelietjaalegaph/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Åejviedåastoje / Hovedmottaker:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep.	0030	OSLO
------------------------------	--------------------	------	------

Kopijja / Kopi til:

Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep.	0034	OSLO
----------------	--------------------	------	------

Lissietjaalege / Vedlegg:

Vedtak SP 13 juni 2018

Sak 37-07 Fremtidig samisk kulturminneforvaltning

Ášši/Sak 030/18	Sametingets plenum	Dato: 12.06.2018-15.06.2018
Ášši/Sak 003/18	Nærings- og kulturkomiteen	Dato: 29.05.2018-31.05.2018

Samiske interesser i regionreformen

	Arkivsaknr. 17/505
--	------------------------------

Behandlinger

Vedlegg

Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

1. Sametinget *legger til grunn* at regionreformen vil påvirke samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv. Sametinget viser til Prop. 84 S (2016-2017) *Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå*.

Sametinget *registrerer* at vedtak i Stortinget om sammenslåing av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune er gjort uten bred støtte i befolkningen i fylkene. Dette kan gjøre det utfordrende å oppnå gode resultater av regionreformen for befolkningen generelt, men også for samisk kultur og samfunn i området.

Sametinget *mener* det er svært kritikkverdig at vedtak om sammenslåing av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune ble fattet uten at Sametinget ble konsultert og uten at det ble foretatt en utredning av konsekvensene ved sammenslåingen, herunder konsekvenser for samiske interesser. Hvis ikke fylkeskommunene får overført betydelige oppgaver og myndighet som styrker fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle er det vanskelig å se positive virkninger av regionreformen.

Sametinget *viser til* at regionreformen kan berøre spørsmål knyttet til forvaltningen av eier- og bruksrettigheter til land og ressurser. Dette må inngå som en del av oppfølgingen av Samerettsutvalget der eiendoms- og utmarksforvaltning sammen med nødvendige ordninger for reell mulighet til å fastsette opparbeidede rettigheter ved dom ses samlet og helhetlig. Videre vises det til at regionreformen gjør det nødvendig med en endring av Finnmarksloven slik at det blir tydelig at det er dagens geografiske grenser som gjelder for lovens bestemmelser samt at spørsmål omkring oppnevning av styremedlemmer til Finnmarkseiendommen må avklares.

Sametinget *viser til* det pågående arbeidet med revidering av Sametingets

samarbeidsavtaler med fylkeskommunene og ber om at avtalene blir vurdert på nytt når endringene av fylkesgrensene med virkning fra 2020 har trått i kraft og resultatet av regionreformen og eventuelle endringer i fylkenes oppgaver, ansvar, organisering og rolle er klarlagt.

Sametinget *oppfordrer* fylkeskommunene til å få offisielle samiske navn på fylkene. Sametinget uttaler seg om samiske navnevalg og skrivemåte i henhold til bestemmelsene i stadnamnlova.

1. Sametinget *viser til* Ekspertutvalget for regionreformens rapport *Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene*.

Sametinget *mener* ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for å vurdere hvordan Sametinget kan samarbeide med fylkeskommunene fremover. Sametinget minner om at Sametinget som et samisk folkevalgt organ skal ha en sentral rolle i samarbeidet med staten og fylkeskommunene når det gjelder samisk samfunnsutvikling. Sametinget understreker at staten ikke kan fraskrive seg sitt overordnede ansvar for samiske språk og samisk kultur ved å overføre statlige oppgaver til regionene. Når slike oppgaver overføres, må samtidig Sametingets samarbeid med fylkeskommunene konkretiseres og styrkes.

Sametinget *viser til* forslag til konsultasjonsregler i sameloven hvor fylkeskommunene er konsultasjonspliktig overfor samiske interesser og at dette innebærer en konsultasjonsplikt overfor Sametinget ved beslutninger og tiltak som kan berører samiske interesser i fylket.

Sametinget *legger til grunn* at Sametingets myndighet utvikles i tråd med Sametingets egen oppfatning, i tråd med den rådende samfunnsutviklingen og med grunnlag i den samiske befolkningens stilling i Norge.

Sametinget *mener* ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for en vurdering av myndighets- og oppgaveoverføring også til Sametinget. Sametinget understreker at all myndighetsoverføring til Sametinget skal være fastsatt i lov. Sametinget skal ikke kunne instrueres av staten.

Sametinget *understreker* at når nye oppgaver overføres Sametinget er det samtidig viktig å gi Sametinget mulighet til å påvirke egne budsjettrammer. Sametinget viser til sak SP 13/18 hvor den nye budsjettordningen for samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv legger til rette for dette.

Sametinget *konstaterer* at Ekspertutvalget for regionreformen foreslår betydelige oppgaveoverføringer som berører samiske interesser, og ber om at særlig disse områdene behandles i det videre arbeidet;

2.1 Næring. Sametinget *ønsker* flere oppgaver, mer ansvar og selvbestemmelse innen næringsutvikling i samiske områder og overfor samiske næringer, og viser til at det er igangsatt et arbeid med en sametingsmelding om næringsutvikling. Sametinget forventer at regionene med samisk befolkning og samiske næringer opprettholder og utvikler dialogen om prioriteringer med Sametinget gjennom samarbeidsavtaler og regionale partnerskap.

2.2 Reindriftsforvaltning. Sametinget *viser til* forslaget om at fylkesmannen hovedsakelig skal ha oppgaver knyttet til kontroll, tilsyn og klage. Det reiser spørsmål ved om det er riktig at fylkesmannen har den regionale reindriftsforvaltningen. Sametinget viser til sitt vedtak i sak SP 13/13 hvor Sametinget ikke ga sitt samtykke til omorganisering av reindriftsforvaltningen med flytting av områdekontorer til fylkesmannen. Sametinget har besluttet å utrede dette spørsmålet og forventer at en slik utredning blir fulgt opp fra departementets side sammen med Sametinget.

2.3 Kongekrabbeforvaltning. Sametinget *ber om* at Sametingets rolle i å beslutte prinsippene for forvaltning av kongekrabbe styrkes som del av arbeidet med overføring av nye oppgaver til regionalt nivå.

2.4 Rovviltnemder. Sametinget *mener* de regionale rovviltnemdene skal få større ansvar og styring i rovviltforvaltningen. Sametinget viser til forslaget om å legge ned de regionale rovviltnemdene og understreker at dersom et annet organ overtar de regionale rovviltnemdenes funksjon skal Sametinget oppnevne medlemmer til dette organet.

2.5 Innovasjon Norge. Sametinget *mener* Innovasjon Norge må gis muligheter til å ha en aktiv oppfølging av samarbeidsavtalen med Sametinget. Sametinget er positiv til et sterkere regionalt eierskap av Innovasjon Norge og forutsetter at det innebærer beslutningsmyndighet nærmere samiske områder og samiske næringer. Sametinget mener det skal vurderes hvordan Sametinget kan ha en formell rolle overfor Innovasjon Norge for å ivareta samiske interesser. Sametinget mener at ansvaret for virkemidlene til Reindriftsbasert vekst og verdiskaping, som i dag er tillagt Innovasjon Norge, bør overføres til Sametinget.

2.6 SIVA: Sametinget *er positiv til* å regionalisere SIVAs virksomhet dersom det fører til sterkere engasjement i samiske områder. Sametinget understreker at næringshageprogrammet må videreføres i en slik form at STN-området fremdeles har en god næringshagedekning.

2.7 Tolkeautorisasjonsordningen. Sametinget *mener* det er svært uheldig at en autorisasjonsordning for tolker i samiske språk ikke er på plass. Sametinget understreker at alle samiske språk er likeverdige språk i Norge og at de offisielle samiske språkene skal være likestilt med norsk. Sametinget viser til forslaget om at IMDi nedlegges og at IMDi i dag utsteder statsautorisasjon for tolker. Sametinget forventer at en autorisasjonsordning for samiske språk inntas i den ordinære autorisasjonsordningen og at spørsmålet om hvem som skal utstede bevillingen til tolker i samiske språk vurderes nærmere.

2.8 Kulturminnevern. Sametinget *forventer* at regjeringen gjennom konsultasjoner følger

opp prosessen overfor Sametinget når det gjelder overføring av oppgaver på kulturminnefeltet, og at regjeringen samtidig tar høyde for økonomiske og administrative konsekvenser for samisk kulturminnevern.

2.9 Kulturinstitusjoner. Sametinget *mener* samiske kulturinstitusjoner skal forvaltes nasjonalt av Sametinget. Konsekvensene av forslaget om at Norsk kulturråd får redusert ansvar og midler må utredes grundigere. Rammene for samiske kulturinstitusjoner må gjennomgås slik at de får likeverdige forhold under Sametinget.

2.10 Barnevern. Sametingets *utgangspunkt* er at samiske barn, uavhengig av hvordan staten velger å organisere omsorgen, har rett til oppvekstsvilkår der deres etniske, språklige og kulturelle tilknytning vektlegges og gis tilstrekkelig plass.

2.11 Grunnopplæring. Sametinget *forventer* at ved en eventuell nedleggelse av dagens Statped, og samisk spesialpedagogisk støttetjeneste (SEAD), må alle spesialtjenester for samiske brukere gis et tilsvarende landsdekkende tilbud. Det er særlig viktig å sikre rettighetene til elever med særskilte behov, da disse utgjør den mest sårbare samiske elevgruppen.

2.12 Arktisk Råd. Sametinget *anbefaler* at det unike med Arktisk Råd videreføres slik at de seks urfolksorganisasjonene, herunder Samerådet, beholder sin plass rundt forhandlingsbordet på linje med representanter for regjeringene i de åtte arktiske statene som det regionale samarbeidsorganet består av.

Sametinget er *positiv* til en styrking av regionalt folkevalgt nivå som samfunnsutvikler og støtter for øvrig Ekspertutvalget for regionreformens forslag om at disse oppgavene som berører samiske interesser legges til fylkeskommunen; forvaltning av spillemidler til idrettsanlegg i kommunene, forvaltning av spillemidler til Den kulturelle skolesekken, ansvar for flertallet av norske museer og forvaltning av tilskudd som finansieres over det nasjonale museumsnettverket. Sametinget er videre positiv til forslaget om omlegging av tilskuddsordningen Arktisk 2030 med et øremerket landsdelsperspektiv som innbefatter samiske miljøer, forslaget om en regionalisering av næringsrettede virkemidler fra staten til fylkeskommunene og at ansvar for pedagogiske-psykologiske støttetjenester (PPT) overtas av fylkeskommunene.

Sametinget *ber om* at det blir satt fokus på hva endringer av fylkesgrensene og overføringer av nye oppgaver til fylkeskommunene har å si for utviklingen av samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv i det videre arbeidet med regionreformen.

Nærings- og kulturkomiteen - 003/18

NKK - vedtak:

Næring- og kulturkomiteen har behandlet sak 30/18 Samiske interesser i regionreformen.

Merknader

Medlem Arild Inga, Arbeiderpartiet, fremmet merknad i saken.

Merknaden støttes av medlemmene fra medlemmene fra Arbeiderpartiet (AP), Per Mathis Oskal og John Kappfjell og medlemmet fra Árja, Inger Eline Eriksen Fjellgren.

Ny setning sist i avsnitt 31. På dette grunnlag kan ikke Sametinget støtte tvangssammenslåingen av Finnmark og Troms.

Medlem Arild Inga, Arbeiderpartiet, fremmet merknad i saken.

Merknaden støttes av medlemmene fra medlemmene fra Arbeiderpartiet (AP), Per Mathis Oskal og John Kappfjell.

2. Resten av rådets innstilling som omhandler sammenslåing som merknad.

Forslag

Medlem Hans Ole Eira, Senterpartiet, fremmet forslag i saken.

Medlemmene fra Norske samers riksforbund (NSR) Mathis Nilsen Eira, Sandra A. Eira og Vidar Andersen, medlemmet fra Norske samers riksforbund/Samefolkets parti (NSR/SfP), Jovna Vars Smuk og medlemmet fra Flyttsamelista Anders Somby jr.

Forslag 1

Under punkt 1: Avsnitt 2 og 3 i rådets innstilling strykes, og erstattes med følgende:

«Sametinget kan på bakgrunn av følgende ikke gi sin tilslutning til at Troms og Finnmark slås sammen ved tvang i forbindelse med reformen:

- Sametinget legger til grunn at regionreformen skal være basert på frivillighet.

- Sametinget mener det er svært kritikkverdig at vedtak om sammenslåing av Finnmark- og Troms fylkeskommuner ble fattet uten at Sametinget ble konsultert og uten at det ble foretatt en utredning av konsekvensene ved sammenslåingen, herunder konsekvenser for samiske interesser.

- I prosessen med ny fylkesstrukturstruktur registrerer Sametinget at sammenslåingen av de to nordligste fylkene gjennomføres med tvang, noe som ble understreket gjennom at Finnmarks befolkning i en folkeavstemning 14.05.2018 som har sagt nei med et flertall på 87 %.

Til punkt 2:

Siste avsnitt i rådets innstilling endres følgende:

Ordene «ber om» strykes og erstattes med «mener det er på tide», og ordene «det videre» i siste setning strykes. Avsnittet blir da som følgende:

«Sametinget mener det er på tide at det blir satt fokus på hva endringer av fylkesgrensene og overføringer av nye oppgaver til fylkeskommunene har å si for utviklingen av samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv i arbeidet med regionreformen».

Medlem Inger Eline Eriksen Fjellgren, Árja, fremmet forslag i saken.

Medlemmene fra Norske samers riksforbund (NSR) Mathis Nilsen Eira, Sandra A. Eira og Vidar Andersen, medlemmet fra Norske samers riksforbund/Samefolkets parti (NSR/SfP), Jovna Vars Smuk, medlemmene fra Arbeiderpartiet (AP), Arild Pettersen Inga, Per Mathis Oskal og John Kappfjell, medlemmet fra Senterpartiet (SP), Hans Ole Eira, og medlemmet fra Flyttsamelista Anders Somby jr. støttet forslaget.

Forslag 2

Tillegg til punkt. 1 fjerde avsnitt før første setning: Sametinget påper Statens plikt etter ILO-konvensjonen nr. 169 og FNs erklæring om urfolk til å anerkjenne samiske landrettigheter både på Finnmarkseiendommens grunn og utenfor Finnmark.

Forslag fra medlem Inger Eline Eriksen Fjellgren, Árja.

Forslag 3

Tillegg til punkt 2.1. Næring etter siste setning:

Herunder er det viktig at regionen i samarbeid med Sametinget aktivt jobber for utvikling av fiskeri og jordbruk i samiske områder. Sametinget vil fortsette sitt arbeid med å få lovmessig anerkjennelse for samiske fiskerettigheter. Småskala jordbruk er viktig for fortsatt bosetting i utkantstrøk i Nord-Norge. Sametinget mener at regionreformen ikke må føre til større og færre bruk.

Forslag fra medlem Arthur Tørfoss, Fremskrittspartiet (FrP)

Forslag 4

Erstatter sametingsrådets innstilling:

Sametinget erkjenner at det på Stortinget ikke er flertall for to forvaltningsnivå, og støtter derfor regionreformen slik den nå er vedtatt.

Sametinget vil allikevel påpeke at fylkeskommuner og regioner ikke har tilstrekkelig legitimitet som selvstendige forvaltningsnivå. Fylkeskommunen og regioner har vært, og er, et nødvendig og fordyrende ledd i den offentlige forvaltning. Sametinget mener derfor at å legge ned fylkeskommunene og regioner som selvstendig forvaltningsnivå, og fordele oppgavene mellom kommunene, staten og private ville vært mer formålstjenlig, men ser at det ikke er flertall for det. Sametinget ønsker to forvaltningsnivåer, men uavhengig av antall folkevalgte forvaltningsnivåer bør fremtidig oppgavefordeling i offentlig forvaltning rasjonaliseres og effektiviseres. Dette innbefatter oppgaver som per i dag tilligger regionalt og statlig nivå.

Sametinget ser at regionreformen vil gi en positiv samfunnsutvikling til hele landet, basert på regionale fortrinn, forutsetninger og prioriteringer. Gjennom reformen er det meningen å legge til rette for en samordnet oppgaveløsning og samordning av sektorer. Dette legger til rette for utbygging av attraktive bo- og næringsområder og gode, miljøvennlige transportløsninger. Sametinget støtter dette, og støtter regionreformen.

Sametinget registrerer at sammenslåingen av Troms og Finnmark treneres og motarbeides av Finnmark fylkesting, nærmere bestemt Finnmark arbeiderparti. For prosessens del, og for å komme i mål på en god måte innen fristen, anbefaler Sametinget kommunalministeren å sette Finnmark fylkesting under administrasjon, og å oppnevne representanter fra Finnmark til fellesnemnda fra mer løsningsorienterte partier enn arbeiderpartiet.

Sametinget har tillit til at reformen på en god måte vil ivareta de samiske interesser, på lik linje med interesser til befolkningen for øvrig.

Sametinget vil anbefale at navnet på det nye fylket blir Nordlys fylke.

Komiteens tilrådning

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og råder Sametinget å vedta følgende: Sametinget støtter for øvrig sametingsrådets forslag til innstilling.

Sametingets plenum - 030/18

Forslag 5: Høyre v/ Lars Filip Paulsen, Nordkalottfolket v/ Toril Bakken Kåven

Lars Filip Paulsen-H

Ersatter sametingsrådets innstilling:

Sametinget legger til grunn at regionreformen vil påvirke samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv. Sametinget viser til Prop. 84 S (2016-2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå.

Sametinget har hatt et fokus i hva endringer av fylkesgrenser og overføring av nye oppgaver har å si for samiske språk, kultur og samfunnsliv.

Sametinget viser til Ekspertutvalget for regionreformens rapport Regionreformen; Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene. Sametinget mener ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for å vurdere hvordan Sametinget kan samarbeide med regionene fremover, og Sametinget er positiv til en styrking av regionalt folkevalgt nivå som samfunnsutvikler.

Sametinget, med utgangspunkt i OT.prp. Nr 33 (1986-87) er et statlig organ. Sametinget vil med det minne om at Sametinget, som et folkevalgt organ skal ha en sentral rolle i endringene av fylkesgrenser og oppgaveoverføringene. Sametinget ønsker et konstruktivt samarbeid med regjering og de nye regionene når det gjelder samfunnsutvikling, da med hensyn til den samiske befolkningen. Når de foreslåtte oppgavene overføres, må Sametingets samarbeid med regionene konkretiseres og styrkes, for på den måten å bidra til at Sametinget gis en medinnflytelse i utviklingen av regionene.

Sametinget viser til forslag til konsultasjonsregler i sameloven hvor fylkeskommunene er konsultasjonspliktig overfor samiske interesser og at dette innebærer en konsultasjonsplikt overfor Sametinget ved beslutninger og tiltak som kan berøre samiske interesser i regionene.

Sametinget legger til grunn at Sametingets myndighet utvikles i tråd med Sametingets egen oppfatning, i tråd med den rådende samfunnsutviklingen og med grunnlag i den samiske befolkningens stilling i Norge.

Sametinget mener ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for en vurdering av myndighets- og oppgaveoverføring også til Sametinget. Sametinget understreker at all myndighetsoverføring til Sametinget skal være fastsatt i lov. Sametinget vil også vurdere om de har saksområder som kan styrkes gjennom tett dialog og samarbeid med regionene. Sametinget bør også vurdere overføringer av oppgaver fra Sametinget til regionene.

Et særtrekk ved samisk kultur er et nært forhold til naturen, noe som viser seg både gjennom utmarksnæringer og kulturell høsting og utmarksbruk. Dette er viktige elementer i ivaretagelse av samisk kultur og næring. Som et ledd i dette, bør det vurderes å opprettes utmarksutvalg i de regioner hvor det er samisk tilstedeværelse, som ivaretar og styrker den samiske kulturen.

Merknad: Nordkalottfolket v/ Toril Bakken Kåven, Høyre v/ Lars Filip Paulsen

Toril Bakken Kåven-NORD

Merknad 1:

Finnmarkseinedommen (FEFO) har sitt virkeområde i Finnmark fylke, og er styrt etter Finnmarksloven. Finnmarksloven kom i stand etter forståelsen av økt selvråderett i Finnmark, som følge av samisk tilstedeværelse. I styret til FEFO skal det kun velges representanter bosatt i Finnmark fylke. Sametinget forutsetter at dette vil gjelde i fremtiden, da begrenset til det opprinnelige Finnmark fylke.

Men, med endring i valgloven på Sametinget, og med sammenslåing av de to fylkene, vil man komme i en situasjon hvor de to organer som velger styrerepresentanter, har et flertall av representanter utenfor Finnmarks grenser. Representanter vil da bli valgt av et flertall utenfor Finnmark. Dette fratar

Finnmarkingene deres rett til selv å velge sine representanter til FEFO. Nordkalottfolket antar dette er en utilsiktet konsekvens av sammenslåing og endringer i valgkretsinndelinger, og ber staten gjøre tiltak for å sikre finnmarkingers egen rett til å velge styremedlemmer til FEFO.

Merknad 2:

Sametinget er positiv til sammenslåing i de tilfeller dette er ønsket og det har vært gjennomført grundige prosesser. Spesielt i Finnmark har motstanden vært stor mot sammenslåing. I etterkant av stortingets vedtak har det vært holdt en folkeavstemming som ytterligere bekrefter denne motstanden. Sametinget har heller ikke vært konsultert i denne saken, mens man har konsultert i andre sammenslåingsprosesser. Sametinget ber regjeringen revurdere en sammenslåing av Troms og Finnmark fylker.

Saken påbegynt 13.06.18 kl. 15.45

Av 39 representanter var 36 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Forslag 4 ble forkastet med 35 mot 1 stemmer
- Forslag 3 ble forkastet med 35 mot 1 stemmer
- Forslag 5 ble forkastet med 32 mot 4 stemmer
- Forslag 1 ble vedtatt med 30 mot 6 stemmer
- Forslag 2 ble vedtatt med 30 mot 6 stemmer
- Komiteens tilrådning ble vedtatt med 31 mot 5 stemmer

Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i saken.

Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Hans Ole Eira, saksordfører	Lars Filip Paulsen
	Hans Ole Eira	
2	Ronny Wilhelmsen	Lars Filip Paulsen
	Ronny Wilhelmsen	
3	Jovna Vars Smuk	
4	Arthur Johan Tørfoss	Anders Somby jr.
		Synnøve Søndergaard
		Ronny Wilhelmsen
	Arthur Johan Tørfoss	
5	Vidar Andersen	
6	Silje Karine Muotka	
7	Inger Eline Eriksen Fjellgren	
8	Mathis Nilsen Eira	Lars Filip Paulsen
		Klemet Erland Hætta
	Mathis Nilsen Eira	
9	Runar Myrnes Balto	
10	Lars Filip Paulsen	Toril Bakken Kåven
		Nancy Charlotte P. Anti
		Hans Ole Eira
	Lars Filip Paulsen	
11	Synnøve Søndergaard	
12	Hans Ole Eira	
13	Nancy Charlotte P. Anti	Lars Filip Paulsen
		Beaska Niilas

	Nancy Charlotte P. Anti	
14	Arild Pettersen Inga	
15	Toril Bakken Kåven	
16	Anders Somby jr.	
	Lars Filip Paulsen, til forr. orden	
	Runar Myrnes Balto, til forr. orden	
17	Klemet Erland Hætta	
	Hans Ole Eira	

SP - vedtak:

Sametingsrådets forslag til innstilling:

1. Sametinget *legger til grunn* at regionreformen vil påvirke samiske språk, samisk kultur og samisk samfunnsliv. Sametinget viser til Prop. 84 S (2016-2017) *Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå*.

Sametinget kan på bakgrunn av følgende ikke gi sin tilslutning til at Troms og Finnmark slås sammen ved tvang i forbindelse med reformen:

Sametinget legger til grunn at regionreformen skal være basert på frivillighet.

Sametinget mener det er svært kritikkverdig at vedtak om sammenslåing av Finnmark- og Troms fylkeskommuner ble fattet uten at Sametinget ble konsultert og uten at det ble foretatt en utredning av konsekvensene ved sammenslåingen, herunder konsekvenser for samiske interesser.

Sametinget påper Statens plikt etter ILO-konvensjonen nr. 169 og FNs erklæring om urfolk til å anerkjenne samiske landrettigheter både på Finnmarkseiendommens grunn og utenfor Finnmark. I prosessen med ny fylkesstrukturstruktur registrerer Sametinget at sammenslåingen av de to nordligste fylkene gjennomføres med tvang, noe som ble understreket gjennom at Finnmarks befolkning i en folkeavstemning 14.05.2018 som har sagt nei med et flertall på 87 %.

Sametinget *viser til* at regionreformen kan berøre spørsmål knyttet til forvaltningen av eier- og bruksrettigheter til land og ressurser. Dette må inngå som en del av oppfølgingen av Samerettsutvalget der eiendoms- og utmarksforvaltning sammen med nødvendige ordninger for reell mulighet til å fastsette opparbeidede rettigheter ved dom ses samlet og helhetlig. Videre vises det til at regionreformen gjør det nødvendig med en endring av Finnmarksloven slik at det blir tydelig at det er dagens geografiske grenser som gjelder for lovens bestemmelser samt at spørsmål omkring oppnevning av styremedlemmer til Finnmarkseiendommen må avklares.

Sametinget *viser til* det pågående arbeidet med revidering av Sametingets samarbeidsavtaler med fylkeskommunene og ber om at avtalene blir vurdert på nytt når endringene av fylkesgrensene med virkning fra 2020 har trått i kraft og resultatet av regionreformen og eventuelle endringer i fylkenes oppgaver, ansvar, organisering og rolle er klarlagt.

Sametinget *oppfordrer* fylkeskommunene til å få offisielle samiske navn på fylkene. Sametinget uttaler seg om samiske navnevalg og skrivemåte i henhold til bestemmelsene i stadnamnlova.

2. Sametinget *viser til* Ekspertutvalget for regionreformens rapport *Regionreformen. Desentralisering av oppgaver fra staten til fylkeskommunene*.

Sametinget *mener* ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for å vurdere hvordan Sametinget kan samarbeide med fylkeskommunene fremover. Sametinget minner om at Sametinget som et samisk folkevalgt organ skal ha en sentral rolle i samarbeidet med staten og fylkeskommunene når det gjelder samisk samfunnsutvikling. Sametinget understreker at staten ikke kan fraskrive seg sitt overordnede ansvar for samiske språk og samisk kultur ved å overføre statlige oppgaver til regionene. Når slike oppgaver overføres, må samtidig Sametingets samarbeid med fylkeskommunene konkretiseres og styrkes.

Sametinget *viser* til forslag til konsultasjonsregler i sameloven hvor fylkeskommunene er konsultasjonspliktig overfor samiske interesser og at dette innebærer en konsultasjonsplikt overfor Sametinget ved beslutninger og tiltak som kan berører samiske interesser i fylket.

Sametinget *legger til grunn* at Sametingets myndighet utvikles i tråd med Sametingets egen oppfatning, i tråd med den rådende samfunnsutviklingen og med grunnlag i den samiske befolkningens stilling i Norge.

Sametinget *mener* ekspertutvalgets rapport gir et grunnlag for en vurdering av myndighets- og oppgaveoverføring også til Sametinget. Sametinget understreker at all myndighetsoverføring til Sametinget skal være fastsatt i lov. Sametinget skal ikke kunne instrueres av staten.

Sametinget *understreker* at når nye oppgaver overføres Sametinget er det samtidig viktig å gi Sametinget mulighet til å påvirke egne budsjettrammer. Sametinget viser til sak SP 13/18 hvor den nye budsjettordningen for samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv legger til rette for dette.

Sametinget *konstaterer* at Ekspertutvalget for regionreformen foreslår betydelige oppgaveoverføringer som berører samiske interesser, og ber om at særlig disse områdene behandles i det videre arbeidet;

2.1 Næring. Sametinget *ønsker* flere oppgaver, mer ansvar og selvbestemmelse innen næringsutvikling i samiske områder og overfor samiske næringer, og viser til at det er igangsatt et arbeid med en sametingsmelding om næringsutvikling. Sametinget forventer at regionene med samisk befolkning og samiske næringer opprettholder og utvikler dialogen om prioriteringer med Sametinget gjennom samarbeidsavtaler og regionale partnerskap.

2.2 Reindriftsforvaltning. Sametinget *viser til* forslaget om at fylkesmannen hovedsakelig skal ha oppgaver knyttet til kontroll, tilsyn og klage. Det reiser spørsmål ved om det er riktig at fylkesmannen har den regionale reindriftsforvaltningen. Sametinget viser til sitt vedtak i sak SP 13/13 hvor Sametinget ikke ga sitt samtykke til omorganisering av reindriftsforvaltningen med flytting av områdekontorer til fylkesmannen. Sametinget har besluttet å utrede dette spørsmålet og forventer at en slik utredning blir fulgt opp fra departementets side sammen med Sametinget.

2.3 Kongekrabbeforvaltning. Sametinget *ber om* at Sametingets rolle i å beslutte prinsippene for forvaltning av kongekrabbe styrkes som del av arbeidet med overføring av nye oppgaver til regionalt nivå.

2.4 Rovviltnemder. Sametinget *mener* de regionale rovviltnemdene skal få større ansvar og styring i rovviltforvaltningen. Sametinget viser til forslaget om å legge ned de regionale rovviltnemdene og understreker at dersom et annet organ overtar de regionale rovviltnemdenes funksjon skal Sametinget oppnevne medlemmer til dette organet.

2.5 Innovasjon Norge. Sametinget *mener* Innovasjon Norge må gis muligheter til å ha en aktiv oppfølging av samarbeidsavtalen med Sametinget. Sametinget er positiv til et sterkere regionalt eierskap av Innovasjon Norge og forutsetter at det innebærer beslutningsmyndighet nærmere samiske områder og samiske næringer. Sametinget mener det skal vurderes hvordan Sametinget kan ha en formell rolle overfor Innovasjon Norge for å ivareta samiske

interesser. Sametinget mener at ansvaret for virkemidlene til Reindriftsbasert vekst og verdiskaping, som i dag er tillagt Innovasjon Norge, bør overføres til Sametinget.

2.6 SIVA: Sametinget er *positiv til* å regionalisere SIVAs virksomhet dersom det fører til sterkere engasjement i samiske områder. Sametinget understreker at næringshageprogrammet må videreføres i en slik form at STN-området fremdeles har en god næringshagedekning.

2.7 Tolkeautorisasjonsordningen. Sametinget *mener* det er svært uheldig at en autorisasjonsordning for tolker i samiske språk ikke er på plass. Sametinget understreker at alle samiske språk er likeverdige språk i Norge og at de offisielle samiske språkene skal være likestilt med norsk. Sametinget viser til forslaget om at IMDi nedlegges og at IMDi i dag utsteder statsautorisasjon for tolker. Sametinget forventer at en autorisasjonsordning for samiske språk inntas i den ordinære autorisasjonsordningen og at spørsmålet om hvem som skal utstede bevillingen til tolker i samiske språk vurderes nærmere.

2.8 Kulturminnevern. Sametinget *forventer* at regjeringen gjennom konsultasjoner følger opp prosessen overfor Sametinget når det gjelder overføring av oppgaver på kulturminnefeltet, og at regjeringen samtidig tar høyde for økonomiske og administrative konsekvenser for samisk kulturminnevern.

2.9 Kulturinstitusjoner. Sametinget *mener* samiske kulturinstitusjoner skal forvaltes nasjonalt av Sametinget. Konsekvensene av forslaget om at Norsk kulturråd får redusert ansvar og midler må utredes grundigere. Rammene for samiske kulturinstitusjoner må gjennomgås slik at de får likeverdige forhold under Sametinget.

2.10 Barnevern. Sametingets *utgangspunkt* er at samiske barn, uavhengig av hvordan staten velger å organisere omsorgen, har rett til oppvekstvilkår der deres etniske, språklige og kulturelle tilknytning vektlegges og gis tilstrekkelig plass.

2.11 Grunnopplæring. Sametinget *forventer* at ved en eventuell nedleggelse av dagens Statped, og samisk spesialpedagogisk støttetjeneste (SEAD), må alle spesialtjenester for samiske brukere gis et tilsvarende landsdekkende tilbud. Det er særlig viktig å sikre rettighetene til elever med særskilte behov, da disse utgjør den mest sårbare samiske elevgruppen.

2.12 Arktisk Råd. Sametinget *anbefaler* at det unike med Arktisk Råd videreføres slik at de seks urfolksorganisasjonene, herunder Samerådet, beholder sin plass rundt forhandlingsbordet på linje med representanter for regjeringene i de åtte arktiske statene som det regionale samarbeidsorganet består av.

Sametinget er *positiv* til en styrking av regionalt folkevalgt nivå som samfunnsutvikler og støtter for øvrig Ekspertutvalget for regionreformens forslag om at disse oppgavene som berører samiske interesser legges til fylkeskommunen; forvaltning av spillemidler til idrettsanlegg i kommunene, forvaltning av spillemidler til Den kulturelle skolesekken, ansvar for flertallet av norske museer og forvaltning av tilskudd som finansieres over det nasjonale museumsnettverket. Sametinget er videre positiv til forslaget om omlegging av tilskuddsordningen Arktisk 2030 med et øremerket landsdelsperspektiv som innbefatter samiske miljøer, forslaget om en regionalisering av næringsrettede virkemidler fra staten til fylkeskommunene og at ansvar for pedagogiske-psykologiske støttetjenester (PPT) overtas av fylkeskommunene.

Sametinget *mener det er på tide* at det blir satt fokus på hva endringer av fylkesgrensene og overføringer av nye oppgaver til fylkeskommunene har å si for utviklingen av samiske språk, samisk kultur og samfunnsliv i arbeidet med regionformen.

Saken avsluttet 13.06.2018 kl. 17.55

Sak 37/07

Fremtidig samisk kulturminneforvaltning

Arkivsaknr.
07/1239

Behandlinger

Politisk nivå	Møtedato	Saksnr.
Sametingsrådet	14.08.07	R 101/07
Oppvekst- og utdanningskomiteen	12. - 14.09.07	012/07
Sametingets plenum	25. - 28.09.05	37/07

Saken påbegynt onsdag 28. september 2007 kl. 11.35

I Vedlegg

Nr.	Dok. dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	14.08.07	Sametingsrådet	Sak R 101/07
2		Sametinget	Sak 008/04 En framtidig samisk kulturminneforvaltning? - Evalueringen av forvaltningsordningen med delegering av myndighet etter kulturminneloven til Sametinget
3		Arbeidsgruppe	Rapport fra arbeidsgruppe om framtidig organisering av den samiske kulturminneforvaltningen
4		Arbeidsgruppe	Grunnlagsmateriale for avklaring av framtidig organiseringen av den samiske kulturminneforvaltningen
5	22.02.07	Miljøverndepartementet	Organisering av samisk kulturminneforvaltning

II Forslag og merknader

Sametingsrådets forslag til innstilling:

Sametinget viser til at det har vært en egen samisk kulturminneforvaltning siden omorganiseringen av kulturminnevernet i 1990, og til at myndigheten for forvaltning av samiske kulturminner ble delegert Samisk kulturminneråd, oppnevnt av Sametinget, fra 1994. Videre vises det til at denne myndigheten ved en prøveordning ble lagt til Sametinget i 2001.

Sametinget konstaterer at den samiske kulturminneforvaltningen fungerer på en meget profesjonell og faglig god måte, men under svært stramme økonomiske rammer.

Sametinget fastslår at samene selv må forvalte sin kulturarv. De samiske kulturminnene er en avgjørende viktig del av denne kulturarven.

Sametinget konstaterer at den utviklingen som har skjedd de senere år, både innenfor folkeretten og i forholdet mellom Sametinget og statlige myndigheter, gjør at Sametingets uavhengighet til regjeringen er blitt klarere. Denne utviklingen krever at Sametinget også mer formelt gjøres uavhengig av regjeringen ved forvaltningen av saksområder som er av særlig betydning for det samiske samfunnet.

Det forutsettes at Sametinget, som det representative organ for samene, i lov må gis myndighet for forvaltningen av samiske kulturminner. En lovfastsatt myndighet til å forvalte samiske kulturminner vil virkeliggjøre den statlige overordnede samepolitikken der Sametinget skal gis økt innflytelse og avgjørelsesmyndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Det framheves som et viktig prinsipp at den lovforvaltende myndighet Sametinget utøver er gitt av Stortinget. Videre understrekes det at Stortinget gjennom lov- og budsjettvedtak, samt behandling av stortingsmeldinger, vil legge de overordnede føringene for en helhetlig kulturminnepolitikk i Norge.

Sametinget legger videre til grunn at Miljøverndepartementet fortsatt vil være ansvarlig fagdepartement for kulturminneloven, og slik vil ha stor innflytelse i tolkninger av loven og utvikling av forvaltningspraksis. Sametinget er positiv til at det gjennom fastsettelse av forskrift eller retningslinjer kan gis nærmere regler om samarbeid og saksbehandling mellom de ulike forvaltningsinstanser i kulturminnevernet.

Sametinget viser til at forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner gitt ved lov medfører at Sametinget får ansvar for å kunne behandle saker i to instanser. Dette vil kunne gjelde i forhold til dispensasjoner, fredninger og klagesaker. Dette er i første rekke et organiserings- og kapasitetsspørsmål. Sametinget har lang erfaring i tottrinsbehandling ved utøvelsen av andre forvaltningssaker, jf samelovens § 2-12. En tottrinsbehandling for kulturminneforvaltningen vil derfor ikke være ukjent eller problematisk for Sametinget å gjennomføre.

Sametinget konstaterer at det har vært en manglende ressursmessig utviklingen innenfor den samiske kulturminneforvaltningen. Det samiske kulturminnevernet er påfallende sterkt underprioritert i forhold til det øvrige kulturminnevernet, både i forhold til dokumentasjonsgrunnlag, forskning, formidling, tilskudd til restaurering, vedlikehold og tilrettelegging, og til forvaltningsressurser i arealplansammenheng. Sametinget ser det som helt påkrevd at underfinansieringen av det samiske kulturminnevernet korrigeres. Sametinget framhever at en fremtidig kulturminneforvaltning betinger en anstendig og nødvendig økning av ressursene.

Sametinget forventer på denne bakgrunn at Sametinget så snart som mulig gis myndighet i kulturminneloven for forvaltning av samiske kulturminner, som en helt sentral del av den samiske kulturarven. Videre forventes det at det at Sametinget gis en nødvendig budsjettmessig styrking for en framtidsrettet og forsvarlig forvaltning av samiske kulturminner. Sametinget fastslår at det ikke vil foreligge et grunnlag for en samisk kulturminneforvaltning lagt til Sametinget om disse forventningene ikke følges opp på en forsvarlig måte.

Oppvekst- og utdanningskomiteens innstilling:

Innledning

I kulturminneloven av 1978, jf. lovens § 4 slås det fast at samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk fredet. Da Samisk kulturminneråd ble avviklet som eget underliggende råd 1. januar 2001, ble myndigheten som en prøveordning etter kulturminneloven lagt direkte til Sametinget med virkning fra 2001. Sametingsrådet er meget fornøyd og uttrykker at tross stramme økonomiske rammer har ordningen fungert på en profesjonell og faglig god måte.

Sametingsrådet innstiller ovenfor Sametinget i sak R 101/07 en uttalelse til en rapport avgitt av en arbeidsgruppe som har utredet den fremtidige forvaltningsordningen for samisk kulturminnevern.

Arbeidsgruppen (2005-2007) har bestått av representanter fra Sametinget, Riksantikvaren, Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) (tidligere KRD) og Miljøverndepartementet (MD).

Arbeidsgruppens drøftinger har ført frem til 3 hovedmodeller for organisering og delegering av myndighet etter kulturminneloven.

Miljøverndepartementet skriver i brev av 22.02.07 til AID, Sametinget og Riksantikvaren bl.a. ”at fremtidig organisering av samisk kulturminneforvaltning ikke kan løses uavhengig av arbeidet med prinsippmeldingen”.

Sametingsrådet innstiller bl.a. at Sametinget forventer å få tillagt myndighet i kulturminneloven for forvaltning av samiske kulturminner, som en sentral del av den samiske kulturarven. Det forventes også at Sametinget tilføres en budsjettmessig styrking for ivareta en framtidsrettet og forsvarlig forvaltning av samiske kulturminner.

Merknader:

Komiteen, medlemmene fra Norske samers riksforbund (NSR) Egil Utsi, John Harald Skum, Rita-Alise Porsanger, Tone Finnesen, Åge Nordkild, Randi A. Skum, medlemmene fra Arbeiderpartiets sametingsgruppe (Ap) Jørn Are Gaski, Josef Vedbugnes, Hilde Anita Nyvoll og Per-Ivar Henriksen, medlemmet fra Klar samisk røst (KSR) János Trosten og medlemmet fra Samer bosatt i sør-Norge (SBS) Johan Mikkel Sara viser til Sametingets tidligere vedtak i sak 08/04 pkt 4 (sitat):

"Forvaltningsordningen for samiske kulturminner må ha grunnlag i Menneskerettighetskonvensjonen om sivile og politiske rettigheter av 1966 art. 1, 2 og 27, samt ILO-konvensjonen art. 6, 7, og 15. Sametinget mener at det prinsipielt riktige vil være at forvaltningen av samiske kulturminner overføres Sametinget gjennom lovdelegering i kulturminneloven. Dette medfører at myndigheten fullt overføres Sametinget og at Sametinget ikke kan overprøves av sentralmyndigheten. Med en slik ordning må imidlertid følge klare geografiske ansvarsområder for hvor Sametinget forvalter kulturminneloven, slik at en unngår en situasjon der en gang for alle må definere hva som er samiske kulturminner. Avklaring av hvilke områder dette kan være snakk om krever nærmere faglige utredninger og avklaringer."

Komiteen vil derfor forvente at en ny modell for fremtidig samisk kulturminneforvaltning må bygge på de prinsipper Sametinget tidligere har vedtatt i sak 08/04.

Komiteen vil særlig understreke det prinsipielle riktige slik arbeidsgruppens Modell 3 drøfter hvor myndighetstildeling til Sametinget skjer direkte i kulturminneloven. Modellen vil gi Sametinget myndighet til selv å fatte avgjørelser med endelig virkning i samiske kulturminnesaker. Modellen gir også Sametinget mulighet til å utvikle en egen samisk kulturminneforvaltning, der beslutninger avspeiler samiske verdier og forståelse i prioriteringene og forvaltningen. For samiske kulturminner vil Riksantikvarens myndighet bortfalle. Direktoratet vil likevel kunne opprettholde en rolle som faglig koordinerings-, ressurs- og samarbeidspart for Sametinget.

Komiteen vil bemerke at Sametinget og Fylkeskommunene bør videreutvikle en felles forvaltningspraksis av samiske kulturminner for å begrense antallet parallelle befaringer hos tiltakshaverne.

Komiteen vil særlig vise til særmerknadene fra AIDs og Sametingets medlemmer i arbeidsgruppen, og vi slutter oss til hvor det siteres (pkt 6.1.1):

"Disse medlemmene i arbeidsgruppen mener at det er prinsipielt riktig at samene selv, og dermed Sametinget, skal ha retten til egen historie og kulturarv. Dette er et tungtveiende argument for at Sametinget bør gis økt myndighet i kulturminneforvaltningen. Økt myndighet og innflytelse til Sametinget i spørsmål som gjelder samene selv er i samsvar med utviklingen ellers i samepolitikken."

Disse medlemmene i arbeidsgruppen legger vekt på at Sametinget er en virksomhet som både er et selvstendig, folkevalgt organ og et statlig forvaltningsorgan. Det er også av vesentlig betydning at det er Sametinget, som samenes representative organ, som bør prioritere for samisk kultur, ikke regjeringen. Videre er konsultasjonsretten et

sentralt element i forholdet til regjeringen. Disse elementene gjør Sametinget til en spesiell konstruksjon og gjør det vanskelig å velge standardløsninger for Sametingets forhold til regjeringen.

Disse medlemmene i arbeidsgruppen er av den oppfatning at Sametingets myndighet på kulturminnefeltet bør hjemles i kulturminneloven. Spørsmål vedrørende samarbeidsplikt for ivaretagelse av en helhetlig kulturminneforvaltning og saksbehandlingsregler bør vurderes nærmere."

Komiteens tilrådning:

Komiteen har ikke flere merknader eller forslag og tilrår Sametinget å vedta følgende:

Sametinget støtter for øvrig Sametingsrådets forslag til innstilling.

III Votering

Av 43 representanter var 37 til stede. Voteringen ble gjennomført i følgende rekkefølge:

- Oppvekst- og utdanningskomiteens tilrådning ble enstemmig vedtatt

IV Protokolltilførsler

Det ble ikke fremmet noen protokolltilførsler i denne saken.

V Taleliste og replikkordskifte

	Innlegg	Replikk
1	Josef Vedhugnes, saksordfører	
2	John Harald Skum	
	Josef Vedhugnes	

VI Sametingets vedtak

Sametinget viser til at det har vært en egen samisk kulturminneforvaltning siden omorganiseringen av kulturminnevernet i 1990, og til at myndigheten for forvaltning av samiske kulturminner ble delegert Samisk kulturminneråd, oppnevnt av Sametinget, fra 1994. Videre vises det til at denne myndigheten ved en prøveordning ble lagt til Sametinget i 2001.

Sametinget konstaterer at den samiske kulturminneforvaltningen fungerer på en meget profesjonell og faglig god måte, men under svært stramme økonomiske rammer.

Sametinget fastslår at samene selv må forvalte sin kulturarv. De samiske kulturminnene er en avgjørende viktig del av denne kulturarven.

Sametinget konstaterer at den utviklingen som har skjedd de senere år, både innenfor folkeretten og i forholdet mellom Sametinget og statlige myndigheter, gjør at Sametingets uavhengighet til regjeringen er blitt klarere. Denne utviklingen krever at Sametinget også mer formelt gjøres uavhengig av regjeringen ved forvaltningen av saksområder som er av særlig betydning for det samiske samfunnet.

Det forutsettes at Sametinget, som det representative organ for samene, i lov må gis myndighet for forvaltningen av samiske kulturminner. En lovfastsatt myndighet til å forvalte samiske kulturminner vil virkeliggjøre den statlige overordnede samepolitikken der Sametinget skal gis økt innflytelse og avgjørelsesmyndighet i saker som er av spesiell interesse for den samiske befolkningen.

Det framheves som et viktig prinsipp at den lovforvaltende myndighet Sametinget utøver er gitt av Stortinget. Videre understrekes det at Stortinget gjennom lov- og budsjettvedtak, samt behandling av stortingsmeldinger, vil legge de overordnede føringene for en helhetlig kulturminnepolitikk i Norge.

Sametinget legger videre til grunn at Miljøverndepartementet fortsatt vil være ansvarlig fagdepartement for kulturminneloven, og slik vil ha stor innflytelse i tolkninger av loven og utvikling av forvaltningspraksis. Sametinget er positiv til at det gjennom fastsettelse av forskrift eller retningslinjer kan gis nærmere regler om samarbeid og saksbehandling mellom de ulike forvaltningsinstanser i kulturminnevernet.

Sametinget viser til at forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner gitt ved lov medfører at Sametinget får ansvar for å kunne behandle saker i to instanser. Dette vil kunne gjelde i forhold til dispensasjoner, fredninger og klagesaker. Dette er i første rekke et organiserings- og kapasitetsspørsmål. Sametinget har lang erfaring i totrinnsbehandling ved utøvelsen av andre forvaltningssaker, jf samelovens § 2-12. En totrinnsbehandling for kulturminneforvaltningen vil derfor ikke være ukjent eller problematisk for Sametinget å gjennomføre.

Sametinget konstaterer at det har vært en manglende ressursmessig utviklingen innenfor den samiske kulturminneforvaltningen. Det samiske kulturminnevernet er påfallende sterkt underprioritert i forhold til det øvrige kulturminnevernet, både i forhold til dokumentasjonsgrunnlag, forskning, formidling, tilskudd til restaurering, vedlikehold og tilrettelegging, og til forvaltningsressurser i arealplansammenheng. Sametinget ser det som helt påkrevd at underfinansieringen av det samiske kulturminnevernet korrigeres. Sametinget framhever at en fremtidig kulturminneforvaltning betinger en anstendig og nødvendig økning av ressursene.

Sametinget forventer på denne bakgrunn at Sametinget så snart som mulig gis myndighet i kulturminneloven for forvaltning av samiske kulturminner, som en helt sentral del av den samiske kulturarven. Videre forventes det at det at Sametinget gis en nødvendig budsjettmessig styrking for en framtidsrettet og forsvarlig forvaltning av samiske kulturminner. Sametinget fastslår at det ikke vil foreligge et grunnlag for en samisk kulturminneforvaltning lagt til Sametinget om disse forventningene ikke følges opp på en forsvarlig måte.

Behandlingen av saken ble avsluttet 27.09.07 kl. 14.25.